

Jozua 24:29-37.

Geliefde gemeente van onze Here Jezus Christus!

Wat heeft Jozua, de zoon van Nun, de knecht des HEREN, een hoge leeftijd bereikt! Hij is 110 jaar oud geworden! Dat wordt ons medegedeeld aan het slot van het bijbelboek dat naar hem genoemd is. Dat is geen wonder, want hij neemt daarin beslist een grote plaats in. Zo groot zelfs, dat we vandaag allicht in de verleiding zouden kunnen komen te menen, dat we hier een laatste Schriftgedeelte voor ons vinden over de méns Jozua. Dat lijkt logisch. Een boek over hém, dus het einde van hém. Het lijkt logisch dat een boek genaamd naar Jozua eenvoudig zou eindigen met een vermelding van de dood en de begrafenis van die man; en dat zou dan het einde zijn.

Om voor die verleiding bewaard te blijven is het goed, dat we elkaar eerst maar eens opmerkzaam maken op het feit dat hier geen sprake is van één begrafenis, maar van drie! Zeker, daar hoort de begrafenis van Jozua ook bij; zelfs worden daaraan de meeste woorden gewijd -vier van de zes verzen- maar dan volgen er daarop toch nóg twee: over de begrafenis van Jozef, én over de begrafenis van de hogepriester Eleazar. U ziet: uitsluitend over de begrafenis van Jozua gaat het dus in onze tekst voor vandaag in elk geval niet. En als we een ogenblik aandachtig letten op die twee andere personen, wier begrafenis ons hier tevens wordt vermeld, dan gaat ons meteen meer licht op over de eigenlijke bedoeling van dit kleine stukje, waarmee het boek Jozua sluit. De eerste van die twee andere personen is immers geweest: Jozef; aartsvader Jozef! Józef! De man die in Egypte zó vast vertrouwd heeft op de belofte dat God eenmaal de Israëlieten uit Egypte uit zou leiden, en in Kanaän ín zou leiden, dat hij bij zijn sterven bevel gegeven heeft, straks zijn doodkist bij het vertrek uit Egypte mee te nemen en dan zijn gebeente in het beloofde land te begraven. U zult me toestemmen: reeds die mededeling inzake Jozef doet ons verder zien dan mensen; doet ons zien op Gód! Op déze belofte van God aan de vaderen: "Aan u en aan uw kinderen zal ik dit land geven!". Lând!

In dezelfde richting worden we gewezen door de vermelding van de begrafenis van hogepriester Eleazar. U zult zich immers herinneren dat die Eleazar, samen met Jozua, deel uitgemaakt heeft van de commissie van de landtoewijzing; de landverdeling door middel van het lot voor het aangezicht des HEREN, bij de tabernakel. Dus ook door die derde naam -de naam van Eleazar- worden we er voor gewaarschuwd hier al te zeer op een méns, of op mensén, te letten! Het gaat hier over lând! Over het beloofde land; over Israëls erfenis! Dat, dàt is immers het thema van het boek dat men nu eenmaal naar die man, "Jozua" genoemd heeft.

Maar nu weet iedereen dat bij elke erfenis twéé partijen betrokken zijn. Ten eerste: de partij die de erfenis schénkt, en ten tweede: de partij die de erfenis ontvàngt. Tenminste... behóórt te ontvangen, aan te nemen, en zichzelf toe te eigenen en te gebruiken. Denken we hier ook wel aan. Wie is dan hier die eerste partij? God! Israëls God! Dezelfde, die wij nu mogen kennen als de God en Vader van onze Here Jezus Christus. Op het eens gegeven woord van die God heeft -zo staat hier- een man als Jozef vast vertrouwd, toen hij sterven ging. En in datzelfde geloof zijn Jozua en Eleazar, en het Israël van die dagen, hem nagevolgd. En mogen ook wij maar, broeders en zusters!, in datzelfde oude katholieke geloof, hetzelfde vertrouwen op God, hetzelfde Godsvertrouwen!, onze doden begraven! En te zijner tijd zélf ontslapen, verwachtende de vervulling van àlle beloften van God bij de wederkomst van Christus, om dan met Christus mee te erven. Want dat mogen wij nu weten: de heilige Schrift noemt Chrístus de grote Erfgenaam; de Erfgenaam, niet slechts van één land, maar van àlle landen; immers: van àlle dingen! Van de nieuwe hemel en de nieuwe aarde! Dààrheen worden wij thàns verwezen! Om één prachtige aanhaling te doen uit 1 Petrus 1: "Christenen! Vestig dus uw hoop volkomen op de genade, die u straks zal worden toegebracht door de openbaring... (dat wil zeggen: door de ópen-baring, de verschijning op de wolken) ...van Jezus Christus." Wat hoopt u? Die hoop moet ook al óns leed verzachten!

Zo worden wij thans door het slot van het boek Jozua wel al naar een heel verre toekomst heengewezen; door het geloof! En er is maar één geloof, dat is het katholieke. Op de ene God

vertrouwen, met Zijn beloften. Mààr... is dat nu de éنية bedoeling van deze tekst? Dat geloof ik niet. Ik geloof dat hier zelfs nog iets meer voor ons te leren valt.

Om dat goed in te zien moeten we ons eerst even rekenschap geven van wat oudtijds vaak een begrafenis betekende. Daarmee is algemeen verbonden geweest: de idee van recht, aanspraak, bevoegdheid. Een begrafenis had -wanneer men daartoe tenminste het vermogen bezat- niet zómaar plaats! Abraham bijvoorbeeld. Abraham heeft zich het recht om Sara in de spelonk van Magpela te begraven, verworven, door koop, door betaling, door geld; waarschijnlijk veel geld! Het wordt verhaald in Genesis 23. Algemeen wordt aangenomen dat daar een toentertijd gebruikelijke officiële koopplechtigheid wordt beschreven. Sindsdien had Abraham recht op die grond; 't was waarschijnlijk een dubbele grot en een stuk grond met bomen erop. Zijn nakomelingen konden die grot rechtens gebruiken, en ze hebben dat ook gedaan, zoals u weet uit de begrafenis van Lea, en zoals u weet uit de geschiedenis van de begrafenis van vader Jacob. En in onze tekst zelf lezen we iets dergelijks. Hier lezen we dat vader Jacob indertijd te Sichem een stuk land gekocht had van de zonen van Hemor; zo heetten daar die mensen. Dat stuk land is later bij de toewijzing van Kanaän door de commissie voor de landverdeling toegewezen aan de afstammelingen van Jozef: Manasse en Efraïm. Daarom heeft men de doodkist met het gebeente van Jozef een plaats gegeven op dat terrein. Een kwestie van recht! Zeer waarschijnlijk hebben we hier te doen met een juridische instelling, die aan de tijdgenoten van de aartsvaders -en van Israël- dus niet onbekend geweest is. Eigendommen, begraafplaatsen, daarvan werd het recht erkend! Dat recht lag juridisch vast! Ik wees u al op de begrafenis van vader Jacob, helemaal vanuit Egypte! Een grote plechtigheid; vele Egyptenaren trokken in de stoet mee, en niemand onder de bevolking van Palestina dacht er blijkbaar aan, die begrafenisstoet ook maar een strobreed in de weg te leggen.

Om nu nog even een voorbeeld te noemen, en dat dan uit de heidenwereld van die tijd. Zoals u weet, hebben de Israëlieten in het laatste levensjaar van Mozes aan de oostzijde van de Jordaan twee Amoritische koningen verslagen; namelijk Sihon de koning van Hesbon, en Og, de koning van Basan. Nu, vooral laatstgenoemde koning -Og van Basan- schijnt een brutaal heerschap te zijn geweest! Die man had namelijk vóór de komst van Israël net een groot stuk van het land van de Ammonieten veroverd. Daar had hij de hand op gelegd. Nu, om duidelijk te kennen te geven dat dat gebied voortaan voor hém was, liet hij op dat terrein een mausoleum voor zichzelf bouwen. Een gedenkteken, waarin hij straks begraven wenste te worden. Het schijnt zoiets als een enorm hunebed geweest te zijn. (De Statenvertaling zegt: "stenen bedstede"; mooi!). Die heeft men trouwens in Trans-Jordanië wel meer aangetroffen. Wij kennen ze ook wel, nietwaar?, vooral uit de provincie Drenthe. Over dat mausoleum van koning Og van Basan kunt u lezen in Numeri 21 en Deuteronomium 3. Dat brutale heerschap heeft dat mausoleum al tijdens zijn leven laten oprichten, en dan niet in Basan, z'n oude gebied, maar op het nieuwe gebied; voormalig Ammonitisch terrein, om daarmee zijn bezitsrecht van dat gebied uit te spreken. "Dat land, da's van mij! Daarin laat ik bij mijn leven al een grafmonument oprichten!"

Gemeente, als we deze dingen nu eens in gedachten nemen, en dan nóg eens het slot van het boek Jozua lezen, dan ontdekken we, geloof ik, pas goed, waarover het hier eigenlijk gaat! Over récht, over bezitsrecht, driemaal uitgesproken! Wààr is Jozua begraven? Lees goed! Op terrein dat hem eerlijk toekwam: te Timnath Serah. Middenin het gebied dat de Israëlieten hem immers speciaal als erfdeel hadden aangeboden! En wààr is Jozef begraven? Ik zei het al: op terrein, waarop al een heel oude claim lag: z'n vader had het al gekocht! Wéér... bezitsrecht! En wààr is hogepriester Eleazar begraven? Ook niet zomaar ergens! Maar op een terrein dat men aan zijn zoon Pinehas had aangeboden. Blijkbaar ook als een blijk van grote waardering. U weet toch voor hoe grote ramp priester Pinehas de gemeente van Israël bewaard heeft met z'n doortastende optreden tegen de godsdienstige hoerij ter ere van Baäl-Peor?

Het gaat in dit slot van het boek Jozua dus over récht, over bezitsrecht! Driemaal! Dat mag toch geen toeval heten! Dus... wàt hebben die drie graven nu straks tot het latere Israël te zeggen gehad? Dit: "Israël, ge hebt recht op het land Kanaän! 't Is u beloofd; ge zijt er binnengeleid! Het is aan u uitgedeeld, toebedeeld! Dus ga het u ook toe-eigenen! De heidenen eruit! En gij erin! En de heidense afgoden vooral eruit! En de dienst van Jahweh erin! Daar hebt ge recht op, mààr... ge hebt er

ook de plicht toe! En... mocht ge ooit die heilige plicht verzaken, dan zullen die drie graven van Jozua, Jozef en Eleazar u aanklagen. Want dat zijn monumenten van Godsvertrouwen, van geloof, van doortastend geloof!" Zo eindigt het boek Jozua.

-0-

En nu, gemeente, ik ga nu nog maar niet vertellen wat het latere Israël van die heilige plicht heeft terechtgebracht. Dat staat vlak hierna, in het boek Richteren. En het boek Richteren is een van de tréúrgste boeken van de Bijbel! Daar weten we allemaal al wel wat van. Maar daar zullen we 't nu niet over hebben.

Laten we 't nu tenstlotte nog even over onszelf hebben; over onszelf als gemeente van de nieuwe bedeling. Over onszelf, als dragers van een belofte, waarvan de inhoud thans voor óns nog véél rijker is gebleken dan voor oud-Israël. Want Gods evangelie-belofte is eigenlijk al gegeven in 't paradijs; alleen was het toen nog maar een knop, een gesloten bloemknop. Pas allengs en allengs is die knop, die bloemknop, opengegaan. Wel hebben de patriarchen substantieel hetzelfde geloof gehad als wij. Immers, in dezelfde God, en er is maar één God! En door dat geloof heeft hún oog zich ook al wel mogen richten op verre toekomst hoor! Hebreeën 11! Ze wisten het: we hebben hier geen blijvende stad, maar we zijn op reis naar de toekomst, naar de stad met de fundamente; da's een stad die blijft. Maar zo bewelddadigd als wij, nee, zó rijk bewelddadigd als wij, zijn zij niet geweest! De bloemknop is nu in ónze dagen bijna helemaal ontloken! Wij kennen Christus, de grote Zoon van Abraham! Wij weten wat God gedaan heeft in Hem! Wij weten wat God gedaan heeft door het bloed van Christus en door de Geest van Christus! Wij, over wie het bad van het Woord is gekomen! Wij hier in Europa, met z'n uitzaaingsgebieden: Amerika, Afrika, Azië! Wij weten dat! En wij weten ook wat God nog doen zàl! Christus zal wederkeren en dan aan zijn geliefden schenken... niet een lánd! maar een wérelde!! Van zó'n belofte is nu al het kleinste kindje onder ons... érfgenaam! Dat belijdt u toch in het doopformulier? Érfgenaam! Nou niet zeggen: "Is dat nou wel zo??" Ja, dat ís zo! Dat belijdt u toch?? En van dat evangelie, met díé Christus erin, en díé toezeggingen, zijn nu ook onze opgroeiende jongens en meisjes rechtmatige erfgenamen! En dan ook de ouders... natúúrlíjk! En de grootouders ook! We hebben réchten! Ja ja! Jawel! Maar ook plíchten!

We mógen ons nu dat heil in Chrstus door het geloof toe-eigenen; jawel! Maar het móét ook! Christen-zijn, en u christen betonen voor het oog van God en voor het oog van de mensen, dat is maar geen vrijblijvende zaak! En dat is ook niet een zaak van een dominee, of een kerkenraad! Die zijn er alleen maar om der zonden wil, voor noodhulp, tijdelijk! Maar wij zijn allemaal, hoofd voor hoofd, verantwoordelijk voor de erfenis, waarvan God ons -publiek!- tot erfgenamen heeft laten verklaren! Dénkt u daar wel om? Dat moet steeds, steeds, stééds het uitgangspunt zijn, hoor, ouders! van uw opvoeding! En bij jullie ook, jongelui! Daar moet je van uitgaan als je elkaar al ontmoet op school! En als je met elkaar opgroeit op de verenigingen, en waar je elkaar ook maar ontmoet... zó moet je elkaar respecteren! Je kunt 't zo lezen bij Petrus! En zo moet een man z'n vrouw respecteren: als erfgenamen van de verbonden en beloften; als mede-erfgenamen van de genade des levens! Zó moeten wij elkaar zien!

Nu! Nemen we dat maar ter harte, wanneer we zien wat er om ons heen gebeurt! Wanneer we dààr zien: christelijke erfgenamen, mensen met dezelfde achternamen als wij; dezelfde voorfamilie! Christelijke erfgenamen, die zich om hun erfenis niet bekommeren, of amper bekommeren! Die daarvan amper meer wéét hebben, althans willen hebben, blijktens hun woorden en werken! Het laat ze koud! Dat zijn ze vergeten! Maar Gód is deze dingen niet vergeten! Hij heeft ook aan ons niet voor niets een godvrezend voorgeslacht gegeven, dat ook onder óns zijn stem nog laat horen, nadat het gestorven is! Denk eens aan de werken van Augustinus, Luther en Calvijn, Kuyper en Bavinck! Als de graftomben van Jozua, Jozef en Eleazar, zo spreken nu nog de boeken van deze mannen! U zou dat kerkboekje dat daar op uw bank ligt niet voor uw ogen hebben, als er geen Institutie van Calvijn was geschreven!

Christenen! Vergeet toch uw geschiedenis niet! Zeker niet in Nederland, bewelddadigd als het is als geen ander!

Op het slot van Jozua is het boek Richteren gevolgd; een tréúrig boek! Ik zou er niet over spreken, maar ik mag toch wel eindigen met een woord uit Hebréeën 10?

"Wanneer iemand de wet van Mozes terzijde had gesteld, werd hij zonder mededogen gedood op het getuigenis van twee of drie personen. Hoeveel zwaardéRRR straf, meent ge, zal híj verdienen die de Zoon van God met voeten getreden; het bloed des verbonds, waardoor hij geheiligd was, onrein geacht, en de Geest der genade gesmaad heeft? Want wij weten, wie gezegd heeft: "Mij komt de wraak toe; Ik zal het vergélden!" En wederom: "de HERE zal Zijn volk oordelen!" Vréselijk is het, te vallen in de handen van de lévende God!" Hebréeën 10!

AMEN.

---

lezen: Jozua 24:29-37

zingen: psalm 81:4,5
psalm 81:6
psalm 135:1,6,7
psalm 119:57

16 januari 1971